

वर्ष ३०.] वैश्व शके १८४७ [अंक १ ला.

तस्मिन्निदलगत जलमत्तितरलम् । तद्गुणनिगमतिशय सफलम् ॥

क्षणमपि संजत संगतिरेका । भवति शवाणव तरणे नौका ॥

संपादकः—लक्ष्मण गणेश महाजना

प्रकाशकः—राजचंद्र आत्माराम तावट

श्री सार्वज्ञा कचरी ५ टनर रोड बांद्रा बी. गी. रेल्वे

श्री साहित्यिका
 मासिक पत्रिका

वर्ष ३२.] चैत्र शके १८४७ [अंक १. भा.

न लिनीदलगत जलमत्तितरलम् । तद्वृत्तीवतमत्तिसय सपलम् ॥

क्षणगपि सञ्जत संगतिरेका । भवति भवार्णव तरणे नौका ॥

संपादकः—लक्ष्मण गणेश मराठनी

प्रकाशकः—राजचंद्र आत्माराम तवट

श्री बाबोजी कचेरी ५ टुनर रोड बांद्रा, बी. बी. रेल.

महाराजांचे अनुभव	३१५-३२
स्फुट विषय	१७१-१९६
श्री साईसच्चरित	४६९-४८८

विनंति

या मासिकाचे वर्ष चैत्रापासून सुरू असते. हा शके १८४७ चे चैत्राचा अंक वर्गणीदारांचे हातीं पडत आहे तरीही अजून शके १८४६ ची वर्गणी कियेकांनी आलेली नाही. गेल्या फाल्गुनचे अकात आम्रहाची विनंती केली असूनही पुष्कळ वर्गणीदारांकडून शके १८४७ मासुची वर्गणी अजून आलेली नाही. तरी यापुढे वर्गणीदार आपापली वर्गणी वेळेवर पाठविण्याची तसदी घेतील अशी उमेद आहे.

वर्गणीचे दर

वार्षिक टपाल खर्चासह मनिआर्डरने अगाऊ रु. ३।= वही पी ने रु. ३।=, चालू अंकाची -।=, मागील अंक शिल्लक असल्यास -।-

नोटीस.

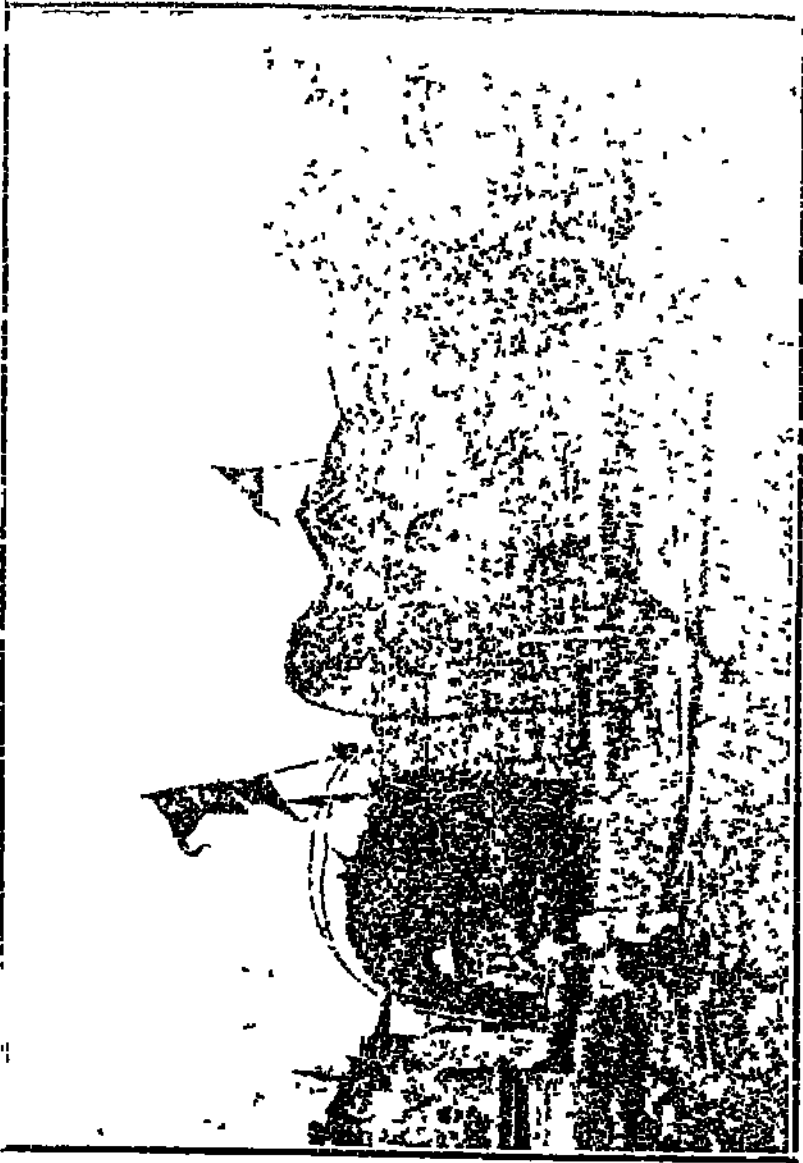
या मासिकासंबंधाने पत्रव्यवहार करणें तो खाली सही करणार यांच्या नांवाने खाली लिहिलेल्या पत्त्यावर करावा

गोविंद रघुनाथ दाभोळकर.

श्रीसाइलीला ऑफीस. ५ सेट मार्टिन्स रोड, वाद्रे. बी. बी. रेल्वे.

या अंकांत आठ पृष्ठे जास्त दिली आहेत, ती पुढील अंकांत कमी करण्यांत येतील.

श्रीसाईबाबांची फिरण्याची जागा

25-2-12

I got up early, prayed, and saw Mr. Madhawrao Deshpande leave Shirdi for Nagpur. From there he will go to Gwalior for the wedding of Nanasaheb Chandodkar's son and will return by stages, seeing Benares, Allahabad, Gaya, Mathura and other holy places on the way. We held our Panchadashi class but Upasani was feeling unwell so our progress was slow. We attended the midday Arti and after the midday meal resumed our Panchadashi class and made some progress. In the evening after the Wada Arti we attended the Shej Arti and after it Bhisma read Dasa Bodha.

26-2-12.

I attended the Kakad Arti. Sayin Baba went to the Musjid without saying much. The Nasik ladies went away this morning. Then we held our class and saw Sayin Baba go out and again after he returned to the Musjid. He told a story about his brother having misbehaved once and being outcasted in consequence. Sayin Baba looked after him and eventually had him re-admitted to the caste. The midday Arti passed off as usual and after the midday meal I lay down for a while and then we continued our Panchadashi class. One Mr. Datar has come from Poona with his son who appears to be a pleader. They are staying in the hall. We attended the Musjid to see Sayin Saheb at the stroll. After the Wada Arti there was Bhagwat and Dasabodha and Bhajan in which Mrs. Kauajalgi and Sonubai assisted.

27-2-12.

I got up as usual, prayed, and held our Panchadassi class. For once we missed Sayin Baba going out and were not able to see him till he was on his way back. When I went to the Musjid at about 11 A. M., Sayin Baba said that he walked through a field in which there were very big parrots. The parrots were scared away by his presence and he stood long admiring their sizes and colour. The midday Arti passed off as usual and after meal I lay down for a while and then resumed our Panchadassi class till nearly night-

fall when we went to see Sayin Maharaj at his evening stroll At night there was the wada Arti and then the Sej Arti Bhishma read Dasbodha and Bhagwat

28-2-12

I attended the Kakad Art and was on my return praying when Dhondodaba arrived from Poona He returned recently from Burma and I sat talking with him about the health of my friend Tilak and the state of his mind It is as good as it can be under the circumstances He wishes me to return to my practice at the bar but that depends upon what Sayin Saheb orders We held our Panchadashi class and Mr Balasaheb Bhatte attended it We saw Sayin Saheb go out and later on I went to the Musjid after he returned He asked me if Jivamuni would pay I could not make out what Jivamuni meant but replied that Jivamuni would if ordered He said Jivamuni would not He gave me a lot of fruits and sweets The midday Arti passed off as usual Today was Ekadashi and nobody except myself and Raghunath had a breakfast or the midday meal Dhondo Baba also fasted He returned to Poona at about 4 P. M, with Bhao son of Dada Kelkar We then continued our Panchadashi class and in the evening went to see Sayin Maharaj at his stroll He was in a very pleased mood, walked light, made jokes and so on. After the Wada Arti Bhishma read Bhagwat and Dasabodha

एकदा नानासाहेब चादोरकर कलेक्टर साहेबाबरोबर चिटणीस न्हणून फिरतीवर असता दोन दिवसाची लागोपाठ सुट्टी आल्यानूटें साहेब नुबईस गेले आणि नानासाहेब महाराजांचे दर्शनास आले त्यांचे हाताखालची मंडळी दोन दिवस तेथेच राहून तिसरे दिवशीं कोपरगावचे स्टेशनावर जाणार होती आणि तेथेच नानासाहेबही त्यांना भेटणार होते आणि तेथून सर्व मंडळी बरोबर पुढील मुक्कामास जाणार होती आणि तेथेच साहेबही मुंबईहून परस्पर यावयाचे होते. असा संकेत ठरला अन्नांही महाराजांनीं नानासाहेबास नेमलेल्या दिवशीं जाण्यास परवानगी दिली नाहीं. एक दिवस जास्त ठेवून घेतले नानासाहेबाची महाराजांवर पूर्ण श्रद्धा असल्यामुळे त्यांचे मनाची कांहीं चलविचल झाली नाहीं. दुसरे दिवशीं महाराजांची आज्ञा मिळाली आणि नानासाहेब कोपरगाव स्टेशनावर गेले. आपली हाताखालील मंडळी आधींच पुढले मुक्कामां गेली असली पाहिजे असे सहाजिक नानासाहेबास वाटले पण स्टेशनावर जाऊन पाहतात तो ती सर्व मंडळी त्यांना तेथेच दिसली. त्यांनीं मंडळींना म्हटलें, "तुम्ही काल कां गेला नाहीं ४ मला महाराजांनीं ठेऊन घेतल्यामुळे माझा इलाज नव्हता. पण तुम्ही जाण्यास पाहिजे होते. आपण कोणीही नसल्यामुळे साहेब रागावले असतील." त्यावर मंडळींनीं उत्तर दिले ' साहेबाकडून तार आली आहे की, मी एक दिवस उशीरा येणार आहे तर आफिसच्या मंडळींनीं दुसरे दिवशीं नेमलेल्या मुक्कामावर हजर व्हावें." अर्थात् महाराजांनीं ठेवून घेतलें तें अगदीं योग्य होते, हे नानासाहेबास पूर्ण पटून आनंद झाला.

एकदा एक पंढरपूरचे वकील महाराजांचे दर्शनास आले होते. येथें कांहीं मुक्काम करून मग एके दिवशीं त्यांनीं जाण्याची परवानगी नगितली. त्या दिवशीं त्यांना जाणे अवश्य होतें, कारण दुसरे दिवशीं कोर्टांत त्यांचा एक महत्वाचा खटला असून, त्यांत विरुद्ध बाजूनें पुण्याचे तेव्हांचे सरकारी वकील खानबहादुर डावर हे येणार होते. तरी पण महाराजांनीं त्या दिवशीं जाण्यास परवानगी दिली नाहीं. वकील साहेबांच्या मनाची तळमळ झाली पण महाराजांचे आज्ञेशिवाय जाण्यास त्यांचें मन घेईना. मग कांय व्हावयाचें असेल हें

होवो असा मनाचा धडा करून ते राहिले. दुसरे दिवशी महाराजांनी जाण्यास परवानगी दिली आणि वकील साहेब निघाले. दौडास पंटरपुरकडे जाणाऱ्या गाडीत बसावयास गेले तो तेथेच त्यांना खानबहादुर डावर भेटले अर्थातच आश्चर्यचकित होऊन वकील साहेबांनी खानबहादुरास म्हटले “आपला खटला काल होता असे असून आपण आज का जाता ?” खानबहादुर म्हणाले “ मला पुण्यास सरकारी काम होते म्हणून मी पंटरपूर कोर्टाकडून तारेने एक दिवसाची मुदत मागून घेतली. ” अर्थातच वकील साहेबान महाराजांच्या सर्वज्ञतेचे कौतुक वाटले आणि फार आनंद झाला.

श्री. हरि सीताराम दीक्षित यांस आलेला महाराजांचा अनुभव.

मुंबई हायकोर्टात डॉ. कुंट्यांच्या बायकोने केलेल्या मृत्युपत्रासंबंधाने माझी साक्ष व्हावयाची होती. खटला ता. ६ फेब्रुवारी १९१६ला नेमला होता व वादीचे सालिसिटर मेसर्स मेहता व दलपतराम यांनी मला काही दिवस अगाऊ वरील तारीख कळविली होती. मी महाराजाजवळ मुवर्टम जाण्यासाठी परवानगी मागितली पण महाराजांनी ती दिली नाही. सातव्या तारखेस सकाळी मि. दलपतराम येथे आले. त्यांनी मला सांगितले “आम्ही तुमची काल वाट पाहिली पण तुम्ही आला नाही तुमच्या साक्षीची अत्यंत आवश्यकता आहे आणि म्हणून आमच्या व्यारिष्टरांनी मुद्दाम मला तुम्हाला मुंबईस नेण्यासाठी पाठविले आहे.” मी म्हटले “महाराजांनी आज्ञा दिली की मी मुंबईस येण्यास तयार आहे. मग आम्ही दोघेही महाराजाकडे गेलो. महाराजांना हकीगत कळविली आणि परवानगी विचारली. महाराज म्हणाले “सकाळी पाहू.” दुसरे दिवशी सकाळी मि. दलपतराम परवानगी मागण्यास गेले. त्यांना महाराज म्हणाले “दुपारी जा.” त्यांनी विचारले “दुपारी मजबरोबर दीक्षिताना पाठवाळू ना ?” त्यावर महाराज म्हणाले, “तो मागाहून येईल आणि तुलाही दुपारी जाण्याची जरूरच आहे असे नाही. तुला वाटल्यास तू जा” त्यांना महाराजांच्या या बोलण्याचे आश्चर्य वाटले. कारण खटला दुसरे दिवशी म्हणजे गुरुवार ता. ९ रोजी सुनावणीस अवश्य

निघेल अशी त्याची खात्री होतो. दुपारी त्यांनी निघण्याची तयारी केली आणि गाडीत बसणार इतक्यात मुंबईची एक तार त्यांना मिळाली. त्यात लिहिले होते की खटला ता. १३ पर्यंत तहकूब ठेवला आहे. अर्थात् महाराजांच्या वाक्याची सत्यता त्यांना तेव्हा पटली. त्यांनी आपल्यावरोंवर सक्षी समन्स आणिले होते आणि जाताना ते मला त्यांनी दिले आणि मला बजाविले की “ कसेही करून ता. १३ चे सकाळपर्यंत मुंबईस येऊन पोहचा. तसे न झाले तर वारंटचा अर्ज करणे भाग पडेल तर असा प्रसंग मजवर आणू नका ”. मी मागितले, “महाराजांची परवानगी झाली की मी येतो.” ता. ११ रोजी मि. दलपतरामकडून सूचनार्थ पत्र व तार आली मी परवानगी मागितली त्यावर सकाळी पाहू असे उत्तर मिळाले. दुसरे दिवशी म्हणजे ता. १२ रोजी पुन्हा एक तार व पत्र येऊन पोहोचले महाराजांनी त्या दिवशीही परवानगी दिली नाही तशीच ता. १३ लाही दिली नाही. ता. १४ चे सकाळी मात्र जाण्याची परवानगी दिली, आणि मी मुंबईस त्या दिवशी रात्री जाऊन पोहोचलो. पण त्याचे आधी म्हणजे दुपारी एक वाजता मी गिडीहून निघून मनमाडास आल्याची तार मि. दलपतरामचे हातांत पडली. चमत्कार हा की खटला ता. १३ चे पाटीवर असून पुकारण्यात आला नाही आणि ता. १४ रोजी सुद्धा माझी तार पोचल्यानंतर सुमारे दोन तासांनी पुकारला गेला. मजवर वारंट मागण्याची कडेकोट तयारी मि. दलपतरामच्या वाजूने केली होती पण तो अर्ज करण्याची संधीच महाराजांच्या कृपेने त्यांना मिळाली नाही. याही पेक्षा ज्यास्ती महाराजांचा चमत्कार म्हटला म्हणजे वारंटपर्यंत मजले येण्याची चिन्हे दिसत असताही महाराजांनी माझ्या मनाची गडबड होऊ दिली नाही.

रा. रा. हरि सीताराम दीक्षित यांस त्यांचे एका मित्राकडून
आलेल्या ३-१-२५ चे पत्रांतील उतारा

आपल्याकडून आलेले पत्र व श्री साईबाबांची उदी पोहोचली.
रोज नित्य नेमाने घेतो.

माझा धाकटा मुलगा टायफॉईडने आजारी होता. माझ्या कुटुंबाने
श्री साईबाबांपुढे दिवे लावून मुलगा बरा झाल्यावर श्रीकडे दिव्यालाठी
पाच रुपये पाठवीन म्हणून नवस केला होता. श्री साईबाबांच्या कृपेने
मुलगा बरा झाला, करिता या सोबत पांच रुपयाची नोट पाठवीत आहे.
करिता योग्य व्यवस्था मेहरबानीने करितील.

Copy of a letter dated 16 January 1925 from a
friend of the Hari Sitaram Dikshit

Dear Sir,

I think I have not yet gone out of your memory Last
time I met you in train and you were pleased to give me a
photo of साई साहिब and also some भवूत I was very much
helped in my troubles and since I have been carrying the
photo and the भवूत with me and invoke the blessings of साई
साहिब Accidentally today I happened to talk of the benefits
of the भवूत to one of my most intimate friends who is now
residing here

His son-in-law is suffering from certain troubles of lungs
and lever &c He had been under the treatment of several
Doctors and is at present being treated by the best homeo-
pathic Doctor at Calcutta. Personally I am very much inter-
ested in the patient and to tell you plainly I have an equal
affection for him as I have for my own son-in law He is in
troubles since over a year. All of a sudden it came to my
mind to send the photo and भवूत to the patient at Calcutta,
and they are therefore being sent to him now.

I request you to kindly send me at least 4 photos (3
small size as you carry with you and one bigger which can be
kept in the house) for my use Please also send me some
भवूत and give instructions to be sent to the patient I am con-
fident that through the blessings of साई साहिब he will be cured
for which I shall be extremely grateful.

श्री सद्गुरु साईनाथ प्रसन्न

शिर्डी येथील श्री साईनाथ संस्थानची निरंतरची व्यवस्था करण्यासाठी अहमदनगर डिस्ट्रिक्ट कोर्टाने एक स्कीम (म्ह. योजना) मंजूर करून ती योजना अमलात आणण्यासाठी "शिर्डी संस्थान कमिटी" या नावाची कमिटी नेमली आहे. ज्या कमिटीची आरंभीच्या ३ वर्षांची मुदत पुरी होऊन नियमाप्रमाणे चैत्र शके १८४७ पासूनच्या तीन वर्षाकरिता खालील ट्स्टी म्हणजे:—

१ रा. रा. मोरेश्वर विश्वनाथ प्रधान. बी. ए. एल्. एल्. बी. ऑ.
माजिस्ट्रेट. सांताक्रुझ.

२ " " लक्ष्मण गणेश महाजनी

३ " " रामचंद्र आत्माराम तर्खड, म्यानेजर व सेक्रेटरी खटाव
मकनकजी मिल्स.

४ प्रो. गणपतराव जी. नरके पुणे (कॉलेज) एंजिनिअरिंग.

५ रा. रा. तात्या गणपत पाटील कोते राहणार शिर्डी.

हे खेरीज करून बाकीच्या भक्त मंडळांकडून खालील जे १० गृहस्थ निवडण्यांत आले आहेत त्यांची नावे येणेप्रमाणे: —

६ रा. रा. हरि सीताराम दीक्षित राहाणार पाले.

७ " " गोविंद रघुनाथ दामोळकर, पेनशनर रेसिडेंट म्याजिस्ट्रेट वांद्रे

८ " " बाळकृष्ण विश्वनाथ देव. बी. ए. ठाणे.

९ श्रीमंत क्लेशवराव गोपाळ बुटी. मु॥ नागपुर सित्तावडी.

१० रा. रा. रामचंद्र दादा पाटील कोते मु॥ शिर्डी.

११ ह. म. परायण गणेश दत्तात्रय सहस्त्रबुद्धे ऊर्फ दासगणू महाराज.

१२ रा. रा. रघुवीर भास्कर पुरंदरे, राहाणार वांद्रे.

१३ " " माधवराव बळवंत देशपांडे मु॥ शिर्डी.

१४ " " मेधःशाम भगवंत रेगे. बी. ए. एल्. एल्. बी वकील, खांडवा.

१५ " " यशवंत जनार्दन गाळ्ळणकर बी. ए. मु॥ वांद्रे.

योडेसे आत्मनिवेदन.

“श्री साईलीला” जन्मल्याला दोन वर्षे पूर्ण होऊन तिला आता तिसरे वर्ष लागले. “लीला” हे श्री समर्थ साई महाराजाचेच अपत्य त्यांच्याच इच्छेने इचा जन्म झाला जन्मदात्री या अर्भकाची गक्य ती जोपासना करीत आहे. पित्याचे कृपाछत्र तिच्यावर आहे, पण या बालिकेने जर श्री साईनाथ महाराज विद्यमान असताना जन्म घेतला असता तर तिचे संगोपन यथासाग झाले असते व तिच्या संबंधाने आपले कर्तव्य काय आहे याची जाणीव महाराजांच्या भक्तांना करून देण्याची आम्हांला जरूर पडली नसती. परंतु महाराजाची इच्छा म्हणा किंवा, योगायोग म्हणा, तिचा जन्म महाराज समाधिस्थ झाल्यानंतर झाल्यामुळे तिच्या संगोपनाचा भार महाराजांच्या भक्तमंडळावर येऊन पडला. कदचित् महाराजाचीच इच्छा अशी असू शकेल की, आपण देहधारी असतांना जे हजरो मुमुक्षुजन आपलेकडे येऊन काहीतरी सेवा आपले हातून घडावी व महाराजांच्या बोधवचनांचा व कृपामृताचा प्रसाद आपणांस - मिळावा म्हणून सरसावत असत त्यांपैकी किती मंडळी आपण हा स्थूल देह सोडल्यावर आपली आठवण ठेवितात, हे मुकाठ्याने पहावयाचे. निदान आमची तरी अशी (ठाम) समजूत आहे. या दृष्टीने महाराजाचे भक्तांनी जर विचार केला तर त्यांनाही आमच्या म्हणण्याची सत्यता कळून येणार नाही असे नाही

वास्तविक पहाता महाराजांकडे येणाऱ्या मुमुक्षुजनांची संख्या अगणित होती, असे आम्ही म्हटले तर त्यांत मंडळीच अतिशयोक्ति होणार नाही. सरसकट रोज २०।२५ मंडळी नवी येत असत. हा क्रम कित्येक वर्षे चालला होता. दर्शनास येणारी बहुतेक मंडळी काही ना काही हेतूने येत असत व या सर्वांची मनीषा महाराज पूर्ण करीत असत. सर्वांना निरनिराळ्या प्रकारचे अनुभव येत असत. या शिवाय कित्येक मंडळी आपले तन-मनघन सर्वस्वी महाराजांचे चरणी अर्पण करून महाराजांचे सन्निध स्थायिक होऊन राहिली होती ती निराळीच. या मंडळींना तर महाराजांची लीला

शिर्डी येथील रामनवमीचे यात्रेचा

पदोपदी पहाण्यास व अनुभवण्यास सापडत असे या दोन्ही प्रकारच्या मंडळींनी जर आपल्याजवळील महाराजाच्या अनुभवाचा साठा खुला केल तर महाराजाची केवढी मोठी सेवा केल्याचे श्रेय त्यांना मिळेल. आपले अगदी अंतस्थ अनुभव असतील ते वगळून प्रसिद्ध करण्यासारखा पुष्कळ मजकूर असणे शक्य आहे. परंतु ही भक्तमंडळी ते अनुभव आमचे-कडे लिहून पाठविण्याचे मनावर घेतील तेव्हा आम्हांला त्याचा उप-योग होणार. महाराजांनी वेळोवेळी जे अनुभव दिले ते गुल्दस्तांत ठेवण्या-करितां खास नव्हते. महाराजाचा अवतार “पुनरपि सुवाटेप्रती लावण्या जगा” या उदात्त तत्त्वावर झालेला होता. ते देहधारी असतांना त्यांनी मंगल-कार्य करावयाचे ते केले. पुढील कार्यभाग त्यांनी आपल्या भक्तमंडळावर सोपविला; ही पूर्वपरंपरा आहे.

श्री विठोबाराय पुडलिकाचे निमित्त करून चंद्रभागातटनिवासी होऊन राहिले खरे, परंतु पुढील कामगिरी श्री तुकाराम महाराज, नामदेव महाराज वगैरे संतांनी केली. त्यांनी आपले अनुभव प्रगट करून आज लाखों मुमुक्षु जनाना आत्मोन्नतीचा मार्ग दाखवून दिला आहे. तसेच श्री समर्थ रामदास स्वामींचे उदाहरण ध्या. समर्थांनी मोठा शिष्यवर्ग निर्माण करून देह ठेविला. त्यांच्या शिष्यवृंदांनी आपल्या स्वामींची महति सर्व महाराष्ट्रभर गाऊन मुमुक्षुजनांत आपल्या गुरुविषयी भक्ति व प्रेम उत्पन्न केलें व त्यांना आत्मोन्नतीचा मार्ग दाखवून दिला. देव व संत आणि गुरु व शिष्य यांची परंपरा अशी आहे.

ही परंपरा चालविली जावी म्हणून श्री साईलीलेनें जन्म घेतला. आपल्या सर्व गुरुबंधूंकडे ओवाळणी मागण्याचा तिचा हक्क आहे. तिची मागणीही इतकी अल्प आहे की, या लाडक्या बहिणीचें कोड कोणाही सहृदय बाधवाला पुरवितां यावे. जीवनाकरितां फक्त महाराजांसंबंधी आलेले आपआपले अनुभव व वस्त्रप्रावर्णाकरितां, वार्षिक रु. ३१=अथवा

महिना १॥ ची अल्प देणगी या शिवाय ती आपल्यापाशी दृमरं कारी मागत नाही. तेव्हा आपण या आपल्या प्रिय भगिनीचे एवढे लाड पुरविणार नाही काय ?

तिला आतां तिसरे वर्ष लागले. वयाच्या वाढीबरोबर तिच्या जोपासनेचा खर्चही सहाजिक थोडा वाढणार तो पुरा करण्याची जबाबदारी महाराजांच्या भक्तमडळीवर आहे, ही गोष्ट निर्विवाद आहे.

“ श्री साईलीला ” व्यक्तिविषयक फायद्याकरिता नाही. महाराजाचे गुण गावे, त्यांची बोधवचने व त्यांच्यासंबंधी भक्तवृन्दाना वेळोवेळी आलेले अनुभव संकलित करावे, या साठीच लीलेचा जन्म आहे. यायोगे ज्या कोणा गृहस्थाना प्रत्यक्ष महाराजांचा समागम घडला नाही अशा मुमुक्षूमध्ये महाराजांसंबंधी प्रेम व भक्ति उत्पन्न होऊन त्यांना महाराजांच्या कृपेचा लाभ होतो. अशा तऱ्हेने पुष्कळ गृहस्थ, की ज्यांना महाराजाचे नाव पूर्वी ऐकूनही ठाऊक नव्हते त्यांची महाराजाचे ठिकाणी श्रद्धा वसून महाराजांची त्यांचेवर कृपा होऊन ते महाराजांचे निःसीम भक्त झाले आहेत.

गेल्या दोन वर्षांत महाराजांच्या ज्या भक्तांनी आपआपले अनुभव आमचेकडे पाठविले त्याचे तर आम्ही आभारी आहोतच, परंतु आमचे जे आश्रयदाते स्वतः महाराजांचे साप्रदायी नसून आपला आश्रय कायम ठेऊन आम्हाला प्रोत्साहन देत आहेत त्यांचे आम्ही फार आभारी आहोत. दोन वर्षे झाली तरी श्री साईलीलेची आर्थिक स्थिति असाधी तशी झाली नाही. त्यामुळे आम्ही योजिलेल्या सुधारणाही आम्हांला करता आल्या नाहीत, तरीपण वेळोवेळी आम्ही बरीच छायाचित्रे दिली आहेत. चालू साली आम्ही महाराजाची व त्यांच्या संबंधांची कांहीं दुर्मिळ छायाचित्रे देणार आहोत. महाराजांचे कांहीं असे भक्त होऊन गेले, की त्यांच्या चरित्रापासून पुष्कळ बोध घेण्यासाराखा आहे. अशा भक्तांची चरित्रे आम्ही या वर्षी देणार आहोत. आजपर्यंत खर्च पुरा भागण्याइतकीही स्थिति आलेली नाही.

म्हणून आमच्या वाचकाना आपल्या स्नेहीमंडळांतून निदान एकेक वर्ग-णीदार तरी आम्हाला मिळवून द्या, अशी आग्रहाची विनंति करून हे आत्मनिवेदन पुरे करितो.

महाराज हे मुळचे कोठील राहणारे आणि त्याचे आईबाप कोण होते यासंबंधाने विश्वसनीय हकीगत कोणीच सांगू शकत नाहीत. निरनिराळे लोक निरनिराळ्या कल्पना करतात, पण अजून निश्चयात्मक अशी हकीगत कळली नाही मात्र शिर्डीचे म्हळसापती असे म्हणत असत, की महाराजांनी आपल्याला स्पष्ट सांगितले होते की, मी पाथरीचा ब्राह्मण असून, लहानपणी माझ्या आईबापांनी मला एका फकिराला देऊन टाकले होते. ही हकीगत महाराजांनी म्हळसापतीस सांगितली त्याच सुमारास पाथरीचा एक गृहस्थ कोन्हाळ्यास काही कामासाठी गेला होता व तो परत जाताना शिर्डीस आला. त्यावेळी महाराजांनी त्याच्याजवळ पाथरी येथील बऱ्याचशा मंडळींची नावे घेऊन चौकशी केली.

महाराज शिर्डीस प्रथम आले तेव्हा त्याचा पोषाख भगवी कफनी. भगवी टोपी आणि भगवे घोतर असा होता, असे म्हळसापती सांगत असत. नंतर काशिराम शिष्याने हिरवी कफनी आणि हिरवी टोपी शिवून दिली ती ते घालीत असत. नंतर कांहीं दिवसांनी पांढरी कफनी घालू लागले आणि डोक्याला घोतर बांधू लागले. महाराजांच्या उशाला नेहमी एक लहान गाठोडी असे; ती त्याच्या देहावसानानंतर सोडली तेव्हा त्यांतून एक हिरवी कफनी व हिरवी टोपी निघाली. ती गाठोडी संस्थानांत जपून ठेवली आहे.

महाराज पुष्कळां लहरीत येऊन गाण्याची तुटक कडवी म्हणत आणि ती फार गोड लागत; पण महाराज पद्मतशीर भजन म्हणतांना किंवा गाणे गातांना ऐकण्याचा सुयोग अलीकडे तरी निदान कोणास लाभत नसे; पण हा सुयोग माझ्या एका मित्राला एकदां लाभल्याचे त्या मित्राने

मला सांगितले. हे मित्र भजन फार प्रेमळपणाचे करतात ते महाराज देहवारी असताना गिर्डीस पुष्कळदा येत असत; आणि चारआठ दिवस राहतही असत. एकदा महाराज चावडीत असता तेथील शेजारतीचा नियक्रम आटपून मंडळी घोबर गेल्यानंतर महाराजांनी या मित्रांम बोलविले आणि भजन करावयास सांगितले त्याचे भजन काही वेळ ऐकल्यानंतर महाराज म्हणाले, “आतां आम्ही भजन करतो ते तुम्ही ऐका ” असे म्हणून महाराजांनी सुरवात केली आणि सुमारे एक तास अप्रतिम भजन केले. अशा तऱ्हेचे भजन माझ्या मित्राने पूर्वी कधी ऐकले नव्हते आणि त्यानंतरही कोणाकडून इतके सुंदर भजन त्याच्या ऐकण्यात आले नाही महाराजांच्या भजनापासून माझ्या मित्राला खराखरा परमानंद झाला हे सांगणे नकोच.

श्री साईलीलेच्या या वर्षाच्या ९ वे अक्षांत वर्णन केलेल्या
श्री समर्थ सन्नर साईबाबांचे शिर्डी येथील ६ वे म्हणजे
शके १८४६ चे पुण्यतिथीचे उत्पन्नाचा हिशोब

जमा

खर्च

६ व्याज रा. निळकंठराव सहस्रबुद्धे
यांनी दिलेल्या नोटीचे
९२०॥॥. वर्गणी
५४-१. भिक्षा पुण्यतिथीचे दिवशी
शिर्डी गावात मिळाली ती.
९८॥॥॥. श्रीचे समाधीपुढील पेटांत
व मशीदीतील पेटांत उत्स-
वाचे पांच दिवसांत
दक्षिणा आली ती.

२ प्रसादासाठी लेवल खरेदी
६ आमंत्रण कार्डाची छापणावळ
॥॥. निशाणासाठी रंग
९॥= आचान्याचे रेल्वे भाडे
२४ आचान्याचा पगार
१॥= मुवईहून पाठविलेल्या
सामानाबद्दल हमाली
२१ गलेफास कापड
१५ श्री मारुतिबुवास दिले
५ सोपान यास दिले
१७॥॥॥. देवस्थानाचे सामानाबद्दल
२१ आमंत्रण पत्रिकांचे पोस्टेज
२१ प्रसाद पाठविण्यास पोस्टेज
३- किरकोळ
६॥॥ वैलगाडी भाडे
२०॥॥= तेल गोडे व राकेल
१ घोड्याची ओवाळणी
५ बाजेवाले यांस दिले
११ खैरात वाठली
३ तीन कफन्या करवून दिल्या
त्यांची शिबणावळ
४४= किरकोळ मजूरी
८१-१ दक्षिणा, जानवी, पुजाखर्च वगैरे
३०१- मोगलाई रुपये २२१ आले
त्यांबद्दल वटाव.

१०३०.॥॥-

३४८.१.॥॥ भोजन खर्च

५८६.॥॥=॥.

४४३.॥॥=॥ शिल्क

१०३०.॥॥-

पद (चाल—रामा मजला)

साईं माते धांवत येई उचल तुझ्या वाळिला ॥

वघ अंगेही चिखलें भरली ॥

नार्की तोंडी धूळ जहाली ॥

तुज म्हणती हे लेंकुरवाळी ॥

हंसतील जन हे तुला ॥ १ ॥ साईं० ॥

पायांमध्ये शक्ति न पाही ॥

बोल बोंबडे उमटत नाही ॥

काय हवें तें नकळे आई ॥

रडूनी जीव दाला ॥ २ ॥ साईं

जिवाचा हो अट्टहास ॥

सांग कुणाची करणें आस ॥

जन म्हणती तुज माता दक्ष ॥

मग कां हें योग्य तुला ॥ ३ ॥ साईं

अंगडें टोपी गेली कोठें ॥

नार्की तोंडी शेंबूड लोटे ॥

जग हंसते हें तुज उफराटें ॥

लाज न त्याची मला ॥ ४ ॥ साईं

पुत्राचें तें कौतुक करसी ॥

कन्या म्हणूनी कां अवगणसी ॥

मातृस्नेहा काय विसरसी ॥

योग्यची हें कां तुला ॥ ५ ॥ साईं० ॥

लोक म्हणती हे कन्या कोण ॥

कोण कुणाची अशी का दीन ॥

काय असे हें माता मन ॥

लांछन हे ना मला ॥ ६ ॥ साईं० ॥

रा. रा. श्रीसाईलीलाकर्ते यासः—

कृ. जि. सा. न. वि. विगेष. आपल्या सर्वांगसुंदर भक्तिरत्ने ओतप्रोत भर-
लेल्या श्रीसाईलीलेच्या पुढील अंकात खालील पदास न्यळ घाल अशी आज्ञा
करिते

खाली लिहिलेले पद कै. नारायण गोविंद उक्तें नान्नासाहेब चादोरकर
ह्यांनी श्री साईबाबांच्या करिता मुद्दाम रचून आम्हांत लिहून दिले होते. तर
आपण ते श्री साईबाबांच्या भक्तमंडळाकरिता आपल्या मासिकात प्रसिद्ध
कराल अशी माझी सविनय प्रार्थना आहे.

पद.

धन्य धन्य हा दिन अजिचा ॥ हो धन्य धन्य हा ॥ धृ० ॥

आगमनातें की अपुल्यां या ॥

कमलनयन जगतात भेटला मज साचा ॥ धन्य धन्य हा ॥ १ ॥

महापुनित तें तट गोदेचें ॥

शिर्डी म्हणती ज्या ग्रामातें ॥

निवास स्थल तें गुरुरायाचें ॥

जेथ वसे साईनाथ ॥

विसावा मम जीविचा ॥ धन्य धन्य हा ॥ २ ॥

भाई जिवनजीची गल्ली, ठाकुरद्वार }
मुंबई ता. २५।२।२५ }

आपला नम्र,
येशवंतबाई श्रीकृष्ण नवलकर.

कवितावद्ध श्री संतनामदेवचरित्राचे कर्ते व नादेड येथे प्रसिद्ध
होणाऱ्या आढ्यान रत्नमालेचे सपादक श्री. देवीदास लक्ष्मण महाजन यांची

साशंकित शारदा !

[संतकवि दासगणू यांचे चरणीं नम्र विनती]

आर्या.

भूवैकुंठी ठेउनि नश्वरसा मर्त्य मानवी काय
काळें ओढुनी नेलें ' दामूअण्णास ' शेवटीं काय ? १
गेले ' दामूअण्णा ' नच, तुमचा पुत्र पोटचा गेला
केला भग्न मनोरथ, कर उजवा तोडुनी तयें नेला २
स्वरमाधुर्य गुणास्तव दैन्यांतुनि जो समूळ काढविला
त्यजिला तुम्ही प्रपंचहि, परि उलटा तत्प्रपंच वाढविला ३
झाले कष्ट तुम्हा जे ते सारे तन्मुखें मला कळलें
त्यांचेंहि चित्त तिळभर तुमच्या पदसेवनांत ना चळलें ४
श्रीहरिकीर्तनरंगी अनुपम तुमचीच पाहिली जोडी
परि आपल्या स्वभावे अदयपर्णे काळ हा तिला तोडी ५
प्रेमळ, निरुपम, सुखकर, निःश्रेयस्करहि एक अंगाला
आतां मुकणार दिसे जनता तुमच्या कथा- प्रसंगाला ६
शतशां व्याख्यानांनी जो का परिणाम अल्पसा न घडे
एकाच कीर्तनानें तुमच्या होतो, मला दिसे उघडें ७
करिती रसिक सुदृज्जन कौतुक मम अल्प काव्य पाहून
कारण अन्य नसे त्या तुमच्या प्रिय काव्यकीर्तनाहून ८
परि मत्कृति जलकणिका, युष्मत्काव्योद्धीतली खचित
मी प्रार्थना करावी नम्रपर्णे हें असे मला उचित ९
द्वारांत मंदिराच्या बसुनि यथामति जिच्या पदा सेवीं
साशंकिता दिसे ही आज महाराष्ट्र शारदा देवी ! १०

१ श्री. दासगणूचे शिष्य. कै. दामोदर वामन आठवले. २ दामू-
अण्णाच्या. ३. माझे दासगणूस अर्पण केलेले नामदेव चरित्र.

होउनि अनन्य पुसतां हेतु तिनें जो निवेदिला मजला
वर तो वाचना स्वरूपे कळवाया नम्रदास हा सजला ११

माझा नवास भूमी संतकर्वांनीच शोमली सारी
माझ्या सेवेपुढती ज्यांना सुख वाटलें न संसारी १२

मागें महीपतीनें गाजविला संतकीर्तिचा डंका
वाड्मय तप त्यापरिचें कोण करिल हीच वाटली शंका १३

पेशा खडतर काळी कारण झालें असे महत्वाचें
जड संस्कृतिच्या पुढती उरलें नच नांव आत्मतत्वाचें १४

सांप्रत मज भोवति ही माझी जो भक्तमंडळी जमली
शृंगार रसी त्याची वाणीसह वृत्ति सर्वदा रमली १५

मन्मंदिर जें होते गजबजलें थोर थोर संतांनी
गेलें भरुनी आतां प्रेमाच्या वैषयीक गीतांनी १६

‘सीना’^१ तटी गणनें लावणिची लावणी स्वयें केली
‘फंदी’^२ किंवा ‘जोशी’^३ जणुं यांनी मांडिली पुनः केली १७

‘श्रीसाईबावांच्या’ योगानें योग हा असा जुटला
मनि आशेचा अंकुर उत्तेजन-वारि-सिचनें फुटला १८

त्यांनी संतचरित्रें दासगणूकडुनि नित्य गावविली
प्रतिकृति महीपतीची जडसंस्कृतिच्या युगांत दावविली १९

परि कोसळला त्यांवरि सांप्रत जो का प्रसंग दुर्धरसा
तो अग्नितुल्य घेइल वाटे शोषून काय काव्यरसा ? २०

कवितालतिका त्याची एकाएकी अशी जरी सुकली
तरि मात्रवृत्ति माझी पुढती सच्चरित-संग्रहा मुकली २१

यापरि सरस्वतीचें झालें साशंक चित्त कविराया !
कोण तुम्हाविण सांगा या शंकेतें दुजें निवाराया २२

प्रन्हाद् तालधारी, रमती हरिकीर्तनी शुकाचार्य
प्रन्हाद् तुम्हा मुकला, झाला जरि का असाल हतधैर्य-२३

१. शारदेने २. सीनानदी तटाकीं अहमद नगर प्रार्ती. ३. अनंतफंदी.
४. रामजोशी. ५. क्रीडा. ६. शिष्यांचे निधन. ७. प्रल्हादस्ताळ. ८. श्लोक पहा.

गेला तरि जाउंद्या-न म्हणे मी-हरिकथेंतला गंग
तदभावी नच होइल परि तितुका शारदा-मनोभंग २४

व्यागाल जरि चिपोळ्या वामकरांतिल तरी न्यजा, मात
सव्यकरी राहूंद्या काव्यास्तव लेखणी अहोरात्र २५

न म्हणा लेखक नाहीं म्हणुनी हीं लेखणी बसे स्तब्ध
प्रक्षुब्ध कां करितसा, कविता देवी तुम्हावरी लुब्ध २६

लेखक निजभाग्यें गुरु-काव्य विलेखनिं समर्पिती काय
परि कविकाव्यें असती अवलंबुनि लेखकावरी काय ? २७

‘ज्ञानेश्वरी’ लिहाया होता जरि शिष्य ‘सच्चिदानंद’

‘अमृतानुभव’-विलेखन तदभावी काय जाहले बंद ? २८

वेडें पोर म्हणा मज परि माझा शब्द हा नका मांडूं
सेवा सरस्वतीची कांहीं झालें तरी नका सोडूं २९

—दे. ल. महाजन नांदेड,

श्री उद्धवेश्वरुवा यांनी श्रीक्षेत्रसिद्धनाथ (नर्मदा नाभिक्षेत्रानेमा-
वर येथे गेला चातुर्मास सपत्न्यावनंतर श्रीनमर्थ बहु सुईनाथ महाराज
याची तसवीर पालखीत घालून श्रीसिद्धनाथ मदिगपानून नेमावर गात्रापर्यंत
मिरवत नेली त्या प्रसगाचे वर्णनामक पदः—

श्रीनर्मदा नाभिक्षेत्र सिद्धनाथ.

पद चाल—(अजी अक्रु हा)

भो साईं गुरु अद्भुत तव हीं करणी । हा शर्म लागे चरणी ॥
तव मूर्ति मला सिद्धनाथि हीं दिसली । ही धन्य केलीस शरणी ॥
चाल बदलून—मी अपत्य तव किंकर । रे । सभोंवार भक्तपरिवार । रे ॥
घेतसें नाम तव सार । रे । तव मूर्तीला पालखीत घालोनी ॥
आणिलें व्यास पुत्रांनीं । भो साईं गुरु ॥ १ ॥
भाव सुमने हीं ओवाळुनी तुजवरतीं । दग्दिशा सुगंधित होती ॥
तव नामाचा घोष मुक्त कंठ्यांनीं । गाति तें पूर्ण प्रेमांनीं ॥
त्या सदनाला नाम तुझे ठेवोनी ॥ आणिलें स्वरुपां ध्यानीं ॥

१ अगाध. २ उद्धवेश ३ घेतसे नाम तव चागरे असेही वाचणे.
४ वयोवृद्ध भक्तवर्ष्य नारायण गोविंद व्यास ठाणेदार साहेब नेमावर व
त्याचें जेष्ठपुत्र दत्तात्रय नारायण व्यास=पितापुत्र उभयता म'म पूर्ण साक्षकारी
झालेले. ५ भाव अगर भक्ति हींच फुले=वाकी पालखीचे वेळेस जेटू सेवती,
गुलाब व इतर फुलेही पुष्कळच होती व ती भक्त मंडळींनी सर्व रस्याभर
मोठे प्रेमानें पालखीवर उधळलीं, ६ भजन, नामस्मरण ७ मोठ्या प्रेमळ
भाव भक्तीने. ८ यंदाचा चातुर्मास ज्या जागेवर कुटीत झाला त्या कुटीत
आता कोणी योग्य असेल तरच राहिल. ती जागा श्रीसिद्धनाथाचे महंत
वयोवृद्ध साखीरु महाराज याचे मालकीची आहे व ती आता श्री साईकोठी
अगर श्रोसाई सिद्धनाथ कुटी या नावानेच प्रसिद्ध झाली आहे व तेथें
श्रीच्या फोटोची पूजा होत जाईल अमी महतानीं विनंती केली व तेथें
निशाण भगवें श्रीचें नावे लावले गेले आहे रोज आरती पूजा होणे. इतर
वेळेस नेहमीं कुळूप असते ९, श्री साईनाथवावाचे स्वरूप

चाल बदलुन—मार्गियां भक्तं महंत हो ॥ जो सिद्धनाथ अर्चित हो
 त्या करीं वैसुनी जात ॥ हो ॥
 भो विशालं जे पूज्य लिंग त्यां स्थानीं ।
 बैससी गर्भ गृह धरुनीं ॥ भो साई ॥ २ ॥

त्या समयाला हृदय कसें हें भरुनी ॥
 वाप्यं तें दाटले नयनीं ॥
 तें प्रेम कसे वर्णू कवणें वाणी ॥
 हे एक जाणतीं ज्ञानी ॥

चाल बदलुन—वस्त्र त्यां करीं घातीलें ॥ ३ ॥
 जें बहुमोलें गुंफिलें ॥ ३ ॥
 त्यां वस्त्रानें सजविलें ॥ ३ ॥

१ पाटखीचे मीरवणुकीचे वेळेस रस्त्याने २ श्रीमत
 भक्तवर्ष्य वयोवृद्ध श्रीसिद्धनाथ नेमावगचे साधू महंत ब्रह्मचारी गोसावी
 माहाराज श्रीसिद्धनाथलिंग ३ श्रीसिद्धनाथाची पूजा व चढाई व
 मालकी हक्क असे हे सस्थान पेशव्यापासून ७ गावे इनाम व ९००
 रुपये नेमणूक होती पण तूर्त ती होळकर सरकारांनी जत केली
 आहे व वेतन ७ गावे ही पूर्ण मिळत नाही—कालगती. श्रोत्रुपेने ह्या
 धर्माकडे सरकार होळकराचे कृपेने लक्ष जावे ४ त्या महंत माहाराजांचे
 ओटीत (ओजळीत) हातात ५ श्रीसिद्धनाथाचे जे मदीर आहे ते पाडवाचे
 वेळेचे आहे अशी दतकथा आहे पण—असे देगडी सुबक देऊळ माझे ४
 धाम यात्रेत २।४ ठिकाणींच पाहण्यांत आले व हे सिद्धनाथलिंग सनत
 कुमार याचे हस्ते स्थापिलेले असून श्री नर्मदा नदीचे नाभीक्षेत्र—मध्यक्षेत्र
 प्रसिद्ध आहे

६ गांधारा, शिवाचे लिंग गर्भगृह, देवळाचे आतला भग-
 ७ प्रेमाश्रु. ८ डोळ्यात. ९ अनुभवी. १० भरजरीची शाळजोडी

ह्यां देहाला व्यर्थ मान देवोनी
साधु तो ध्वजा देवोनी । ओ सा. ॥ ३ ॥
भो साईं गुरुं अदभूत तव ही करणी ॥
हा शाम लागे चरणीं ॥ ध्रु० ॥

॥ श्री सद्गुरु साईनाथ प्रसन्न ॥

श्री सद्गुरु साईबाबाचे पुण्यतिथी निमित्त विजया दशमी ता. ७
ऑक्टोबर सन १९२४ रोजी पुणे शहरी रा. रा. कामिनाथ शंकर डुवे
याजकडे श्रीचे जुन्या व नव्या भक्त मंडळींनी भडारा साजरा केला. रा. रा.
डुवे यांनी संदर प्रसंगी फार उत्तम व्यवस्था ठेविली होती. दुपारी श्रीची
मोठ्या थाटाने पूजा आरती वगैरे समारंभ फार वहारीचा झाला व श्रीचे
भक्तमंडळीस प्रसाद मिळून गोर गरीब, अनाथ, आवळे, पांगळे, फकीर
वगैरे यानाही श्रीचा प्रसाद वाटण्याचे काम सदरील दिवशी रात्री ११ वाजे-
पर्यंत झाले, रात्री आणखी श्रीचे भक्त प्रसादासाठी येऊन प्रसाद घेऊन
गेले नंतर श्रीची आरती भजन वगैरे कार्यक्रम फारच थाटाने साजरा केला.
सदर प्रसंगी डुवे यांचे चिरंजीव रा रघुनाथ यांनी श्री सद्गुरु साई बाबावर
काही तयार केलेली पदे म्हणून दाखविली ती श्रीचे भक्तांचे माहितीकरिता
खाली देत आहे.

पद १ लें:—

(चाल:—वरी जाऊरे)

देखो देखोरे भाई येही प्राण ज्योती ॥ ध्रु० ॥
अंडज स्वेदज उद्भिज सारो वामे पूर्ण भरो ॥
बोही पूर्ण ब्रह्म सनातन मूर्ती ॥ देखो ॥ १ ॥

१ उद्देश अंगर साईसुत ग्रामदाम २ महंत महाराज ३ निशाण,
४ मठांत घेऊन जाऊन मग ते निशाण कुटीवर लावले.

पशु पक्षी और मनुजमो । सुंदर रूपसे भराये ॥
ज्ञानचक्षुसे देखो भाई, वोही आनंद मूर्ती ॥ देखो ॥ २ ॥

चंद्र सूर्य प्रकाशते हैं वोही स्वरूप यही हैं ॥
हुकमत जिनकी सप्त गोलपर छांडो अज्ञान कीर्ती ॥ देखो ॥ ३ ॥

माया जाल ये झूटा पसारा, समजा ववो विवेक द्वारा ॥
अज्ञान पट छांडके देखो वोही साई ब्रह्म मूर्ती ॥ देखो ॥ ४ ॥

गोदा तटके निकट बैठत है । सह्रु साईनाथ मोरे ॥
चरणा मृतकी आशा करके दास खडा बहु खंती ॥ दे० ॥ ५ ॥

भजन.

जय जय साई नाथ बोला । मंत्र हा पहिला
दक्ष सदा जे राहती भजनीं त्यासी रक्षिल साई दयाघन ॥
तोची जर्गीं उरला ॥ मंत्र ॥

पद २ रे

सगुण चरित्रें परम पवित्रें सादर वर्णावीं ।
सज्जन वंदे मनोभावे आधीं वंदावीं ॥ ध्रु ॥
संत संगे अंतर रंगे नाम बोलावें
किर्तन रंगी साई संनिध सुखें डोलावें । सगुण ॥ १ ॥
भक्ति ज्ञाना विरहित गोष्टी इतरा न कराव्या ॥
प्रेमभरें वैराग्याच्या युक्ती विवराव्या । सगुण ॥ २ ॥
जेणें करुनी मूर्ती ठसावी अंतरीं श्रीसाईची ।
ऐसी कीर्तन मर्यादा हे संतांचे घरची ॥ सगुण ॥ २ ॥

अद्वय भजनै अखंड स्मरणे बाजवितां टाळी ।
गुरुदास म्हणे मुक्ती होय प्राण्या तात्काळी ॥ ४ ॥

समाधिचें पद ३ रें.

सगुण स्वरुपाचा लोप जाहला अजि साचा ॥ १ ॥

शके अठराशें चालीस । आश्विन शुद्ध दशमीस ।
देह ठेविला सद्गुरु नाथें ॥ सगुण ॥ १ ॥

कैची मशीद आणि कट्टा । भणभणती दोन्ही वाटा ॥
रथ पालखी गेली लया ॥ सगुण ॥

प्रभुनाम तुम्हा साई । होसी आम्हां दीनांची आई ॥
संकट समयीं शरण जाऊं कवण्या ठायीं ॥ सगुण ॥

अभय कर ठेविला माझे डोई । त्रिभुवन व्यापक
हा साई । तेचि चरण माझे हृदयां ।
गुरुदास लीन तव पायी । सगुण ॥ ४ ॥

भजन.

मशीद झेंडा दुखून पाहिला । जय जय साईनाथ बोला ॥
देह भान तें विसरुनि गेलें मन गुंजारव करि चरणाला ॥
प्रथम दर्शनीं मूर्ति पाहिली आनंदें डोला । जय जय साईनाथ बोला ॥

श्री उद्धवेशववा यांनीं पाठविलेले

॥ पद ॥

चालः—(आनद कद ऐसा हा हिन्दू देश माझा ०)

साईं तुझ्याच पायां । नित ठेवित डोई^३ सखया ॥ धृ० ॥
 तू ईश मेघ जेवीं । समभाग सर्व पाही । जरि होय नीच काया ।
 घेशीच अंकीं राया ॥ साईं० ॥ १ ॥
 ना भेद हिंदु यवना जंरठी पशूहिं जाणा । गोवोनि गूण नाना
 हिडेन भूवंरिया ॥ २ ॥ साईं ॥
 तू ईश बुद्धीदाता । भक्तासीं^१ माय तातां । केले सनाथे^२ आतां ।
 शामासीं^३ याच ठायां^४ ॥ साईं ॥

टीप—अंकाचे स्पष्टीकरणः—

१ चरण, २ नेहमीं (सदोदित), ३ मस्तक (शिर), ४ हलकी जात (अगर इतर वर्ण) ५ मांडिवर, ६ वृद्ध (म्हातारा), ७ मुक्ते प्राणी पश्चादिक, ८ अनेक, ९ फिरेन, १० पृथ्वीवर ११ आईबाप, १२ ज्वांगले (अग्रनंदी), १३ साईलीला अंक २, वर्ष, १ यांत, स्पष्टीकेलेले श्री उद्धवेश, १४ मु. सत्वासव नेमावर.

अभिप्राय.

श्री नामदेव महाराजाचे काव्यमय चरित्र लेखकः—ह. भ. प. टेवी-दास लक्ष्मण महाजन, नांदेड (प्रकाशक रा. विठ्ठल लक्ष्मण सुवंध, नामदेव छापखान्याचे मालक, ११७० मेन स्ट्रॉट, पुणे. किंमत ५ आणे) लेखकांनी हे पुस्तक आमचेकडे अभिप्रायार्थ पाठविले त्याबद्दल आम्ही त्याचे आभारी आहोत. हे काव्यमय चरित्र लहानसे म्हणजे फक्त ५६ पानांचेच आहे, परंतु त्यातील काव्यमय माडणी इतकी सुरस व हृदयंगम आहे की, ते स्वारस्य गद्यात आणावयाचे झाले तर बराच मोठा ग्रंथ लिहावा लागेल. एकदर चरित्राचे तीन खंड पाडले आहेत. पूर्वखंड, मध्यम खंड व उत्तर खंड प्रत्येक खंडात नामदेव महाराजांच्या चरित्रातील दोन दोन महत्त्वाची उपाख्याने गोंविली आहेत. पूर्वखंडात बाल्यावस्थेत असताना नामदेव महाराजांनी श्री विठ्ठलाला आळवून त्याचेकडून नैवेद्याचे दूध प्राप्त करविले हा एक प्रसंग व दुसरा तीर्थाटन करित असता महाराज हस्तिनापुरास गेले व तेथे कीर्तन चालू असताना त्या काळचा यवन भूपति जलालउद्दीन याने महाराजाचे सत्त्व पहाण्याकरिता कीर्तनात येऊन गोमातेचा वच केल्या व महाराजांनी ४ दिवसाचे मुदतीत भक्तवत्सल गोपाल कृष्णास आळवून गोमातेला सजीव केले असे हे दोन प्रसंग वर्णिले आहेत.

मध्यम खंडात नामदेव महाराज पंढरीस परत आल्यावर त्याचे कीर्तनात गोरोबा कुंभार याचे कापलेले हात पुन्हां फुटले व त्याचे आमंत्रणावरून नामदेव, ज्ञानेश्वर वगैरे सर्व संतमंडळी तेरढोकी गावांस गोरोबाचे घरी गेली, व तेथे सर्व संतांनी गोरोबास पुन्हां संसारांत घातले. नामदेव हे महान सत खरे, त्याचे भक्तिबळ फार मोठे होते, परंतु “ सर्व सिद्धता अशी असुनियां परिणामी निष्फळ । ज्ञान बीज नच अजुनि पेरले पहा कसो हा खुळा ” असे त्यांच्याविषयी उद्गार ज्ञानेश्वरांनी गोरोबाजवळ काढिले व “घावी करूनी काका (गोरोबा) या प्रति याची जाणीव कळा । होईल णे दूर समूळची तळमळीची अवकळा ” अशी त्यांना विनंती केली.